

PATVIRTINTA

Jurbarko r. Seredžiaus Stasio Šimkaus
mokyklos-daugiafunkcio centro
direktoriaus 2023-03-06 įsakymu Nr. V-25

**JURBARKO R. SEREDŽIAUS STASIO ŠIMKAUS
MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Jurbarko r. Seredžiaus Stasio Šimkaus mokyklos-daugiafunkcio centro Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Mokyklos tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkardančią smurtą ir patyčias aplinką, padedančią visapusiškam asmenybės formavimuisi bei augimui ir vaiko ugdymuisi.

2. Mokyklos tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, klasės, mokyklos bendruomenės, šeimos lygmeniu.

3. Mokyklos tvarkos aprašas grindžiamasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas mokyklos administracijos, pedagoginis ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti: stabdyti, pranešti nustatyta tvarka;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinti su Mokyklos tvarkos aprašo vykdymo tvarka:

4.1. mokinius supažindina klasės vadovas einamųjų mokslo metų pradžioje;

4.2. mokytojai ir aptarnaujantis personalas *pasirašytinai*;

4.3. mokinių tėvai (globėjai) per TAMO dieną;

4.4. Mokyklos tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos tinklapyje www.seredzius.jurbarkas.lm.lt

5. Mokyklos tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. **patyčios** gali būti **tiesioginės** (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar **netiesioginės** (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

5.4. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.5. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagoginis darbuotojas, techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.6. **patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

5.7. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.8. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.9. **smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Mokyklos tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA IR INTERVENCIJA MOKYKLOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, švietimo pagalbos specialistai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyje dalyvauja visi bendruomenės nariai (priedas Nr. 2).

8. Mokyklos veikla ir valdymas:

8.1. Mokyklos direktorius:

8.1.1. įsakymu patvirtina Jurbarko r. Seredžiaus Stasio Šimkaus mokyklos-daugiafunkcio centro Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą, atsako už jo įgyvendinimą mokykloje;

8.1.2. gavęs raštišką pranešimą, kad mokinys, pedagoginis ar kitas darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi, sudaro darbo grupę arba įsakymu įpareigoja etikos komisiją patyčių ar smurto atvejui iširti;

8.1.3. informuoja Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją ir Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių;

8.1.4. paskiria socialinį pedagogą, kuris koordinuoja Priemonių įgyvendinimą mokykloje ir veda patyčių registraciją (priedas Nr.3)

8.2. vertybės: mokykla puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (pagarbą, toleranciją, humaniškumą, pilietiškumą, rūpinimąsi kitais, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla;

8.3. elgesio normos: mokykloje susitarta dėl elgesio taisyklių, kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus/laukiamas, tiek neleistinas/nepageidaujamas mokinių elgesys. Numatyti mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems mokyklos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi visi mokyklos darbuotojai, siekdami atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį, bei užkardyti netinkamą elgesį;

8.4. pareigybių aprašymai ar pareiginiai nuostatai: mokyklos darbuotojų pareigybių aprašymuose ar pareiginiuose nuostatuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokykloje nustatytą tvarką;

8.5. bendradarbiavimas: mokykla, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją ir intervenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ir/ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

9. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. nuosekliai ir reguliariai ugdomos mokinių socialinės ir emocinės kompetencijos;

9.2. pedagoginiai darbuotojai nuolatos tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Mokyklos Vaiko gerovės komisija:

10.1. rūpinasi saugios ir palankios mokiniams (ugdytiniams) aplinkos kūrimu ir palaikymu;

10.2. vadovaudamasi mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (tyrimais: apklausa, stebėjimu, pokalbiais ir kt.), reguliariai renka informaciją apie mokymo(si) aplinkos saugumą, mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas.

11. Pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimas:

11.1. mokyklos bendruomenės santykiai: mokykloje kuriama ir palaikoma mokymo (si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo mokyklos bendruomenei jausmai;

11.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas.

III. BAIGIAMOJI DALIS

12. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
